

Reverse the curve

Ambities op herstel van en voor de Belgische voedingsindustrie
7 hefboomen voor de nieuwe federale regering

Fevia

Beste beleidsmakers,

In wat hopelijk de laatste rechte lijn is richting de vorming van de nieuwe federale regering reiken we u graag de uitgestoken hand aan. Als grootste industriële sector van ons land willen we samenwerken aan een economische relance en aan herstel. We willen dat bovendien doen op een duurzame manier. Met het oog op de uitwerking van een vernieuwde duurzaamheidsstrategie voor onze sector gaan we daarvoor binnenkort de dialoog aan met tal van stakeholders.

Onze voedingsbedrijven hebben de voorbije jaren geïnvesteerd, nieuwe jobs gecreëerd en konden groeien door sterke prestaties op exportmarkten. 2019 was dan ook een recordjaar voor onze sector. Kortom, de Belgische voedingsindustrie heeft bewezen dat ze veel potentieel heeft en een hefboom is voor economische groei in ons land.

Maar de coronacrisis heeft onze voedingsbedrijven zwaar getroffen. Als essentiële sector bleven we doorwerken. Met dank aan de vele Food Heroes die hun verantwoordelijkheid namen. Zij zorgden ervoor dat we bleven genieten van lekkere voeding en dranken. Maar de kostprijs voor de bedrijven was hoog en de omzet ging soms spectaculair omlaag.

Onze bedrijven hebben dus ondersteuning nodig, maar ze laten de schouders niet hangen. Wij zijn er rotsvast van overtuigd dat we samen na #FlattenTheCurve ook #ReverseTheCurve kunnen realiseren. De economische curve omdraaien en aanknopen met het potentieel van voor de crisis: dat is onze ambitie. Maar daarbij hebben we ook uw steun nodig!

Daarom presenteren we u 7 concrete hefbomen om als nieuwe federale regering en als grootste industriële sector van ons land de handen in elkaar te slaan en een relance mogelijk te maken. Laten we samen de curve omdraaien.

Jan Vander Stichele, voorzitter Fevia
Bart Buysse, CEO Fevia

Van potentieel over een crisis naar herstel

2019

Lead

Grootste industriële
sector, met potentieel

2020

Care

Sector die blijft zorgen
voor onze voeding en
dranken, ook in volle crisis

2021-2022

Ambition

Sector met de ambitie om
de curve om te draaien,
samen met de nieuwe
federale regering

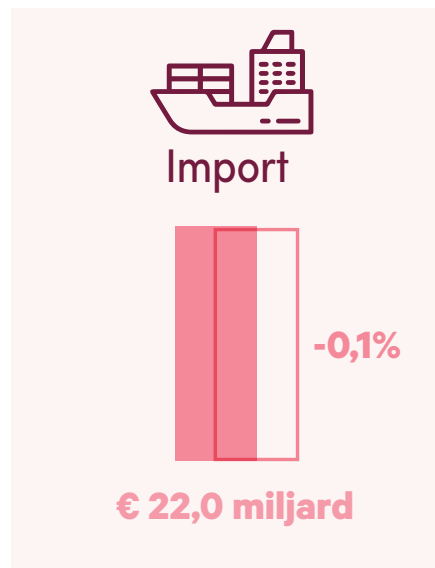
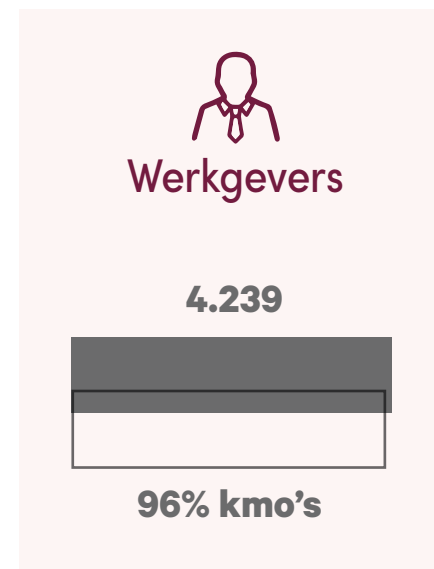
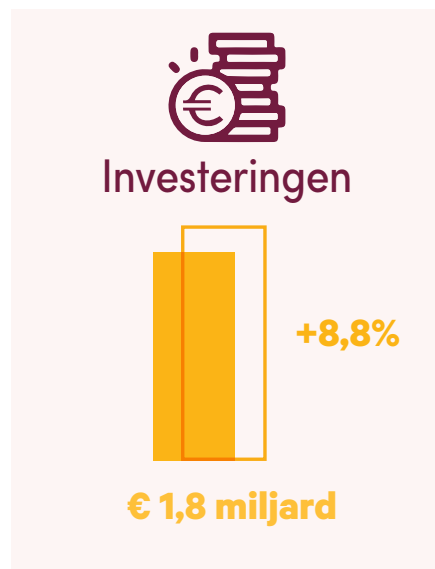
Fevia

2019:

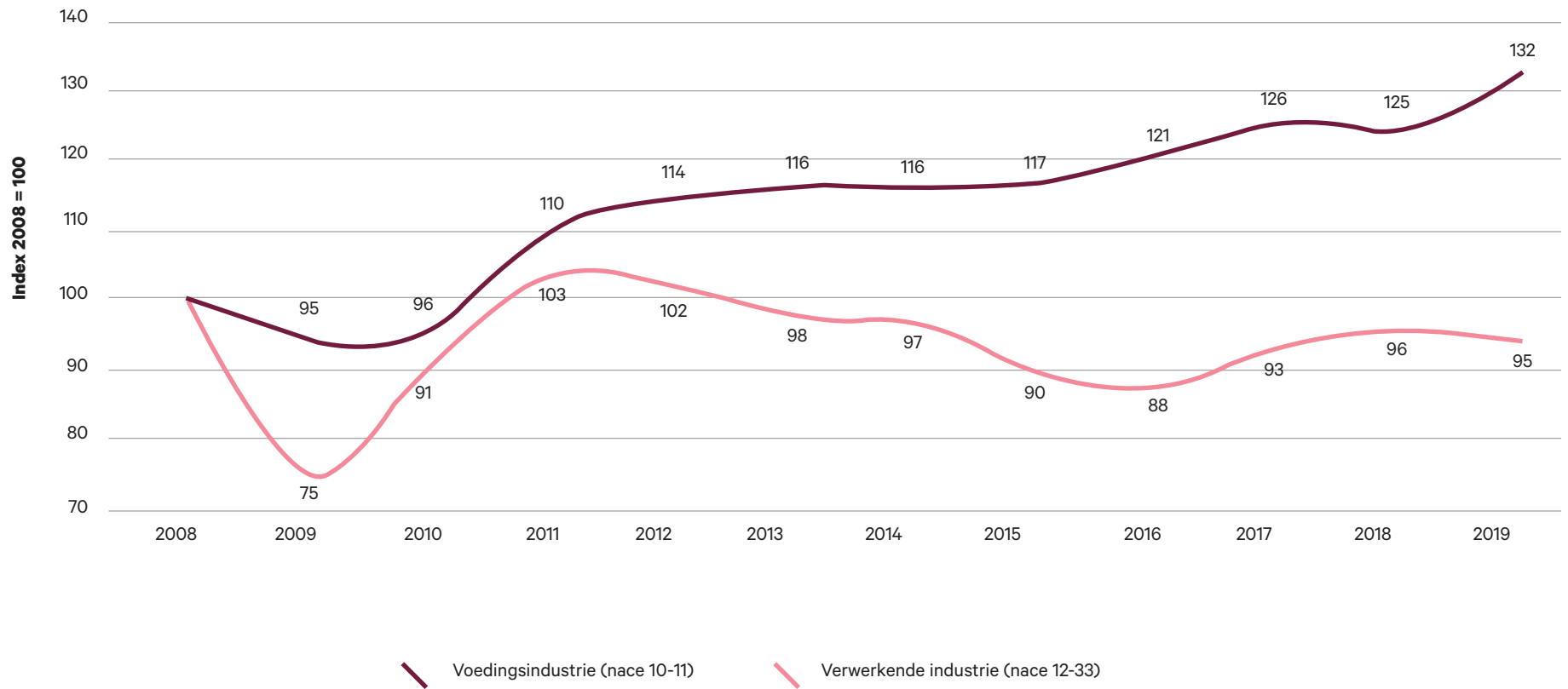
Lead

De voedingsindustrie bevestigde in 2019 haar positie als grootste industriële sector en toonde dat ze nog volop potentieel heeft om qua omzet, werkgelegenheid en investeringen te groeien.

De voedingsindustrie in 2019: recordjaar

De omzet van de voedingsindustrie steeg sterk Tot 55 miljard euro (+5,9%)

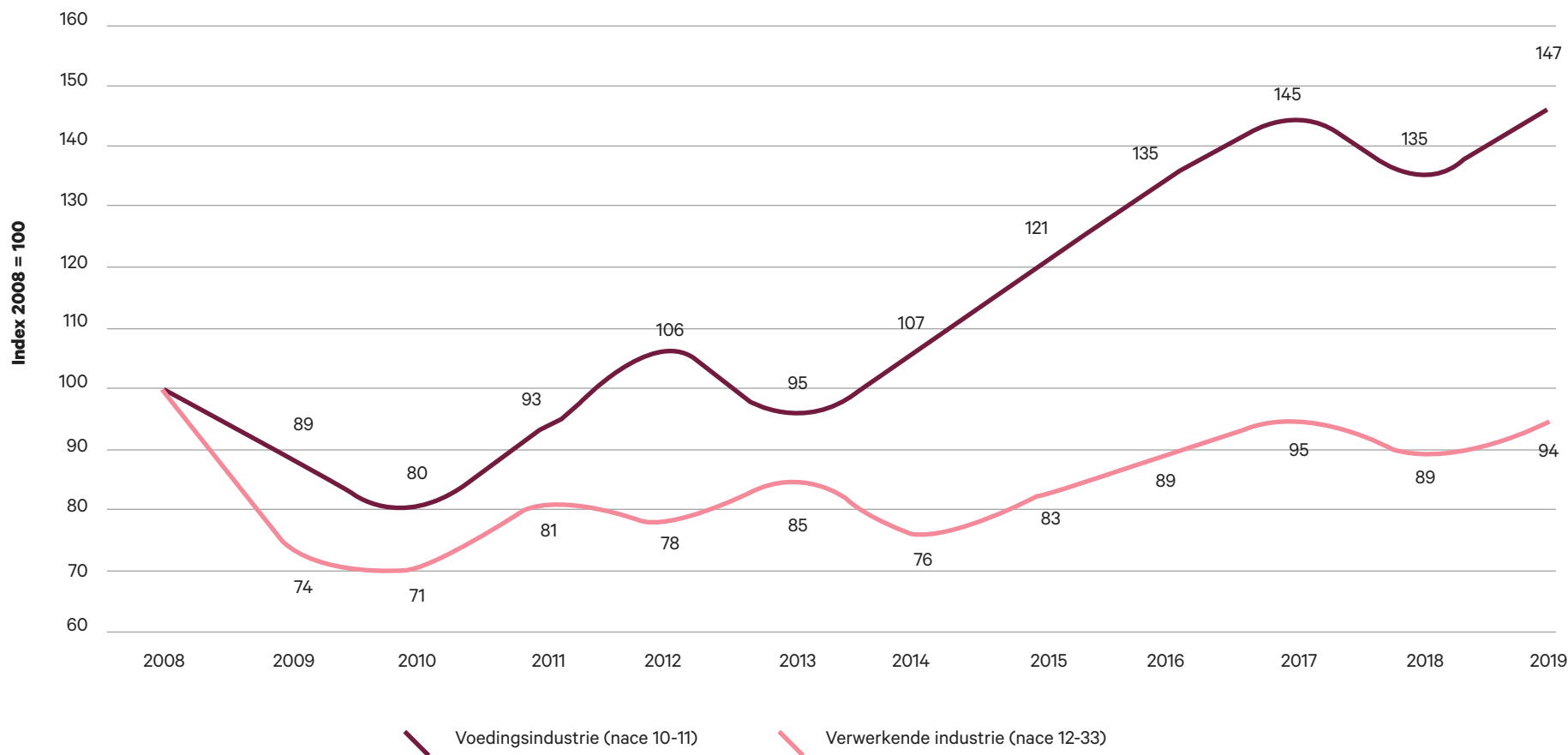
Bron: Statbel

2019: **Lead**

Fevia

De voedingsindustrie investeerde fors in 2019 (+9%)

De investeringen zijn verdubbeld op 10 jaar tijd

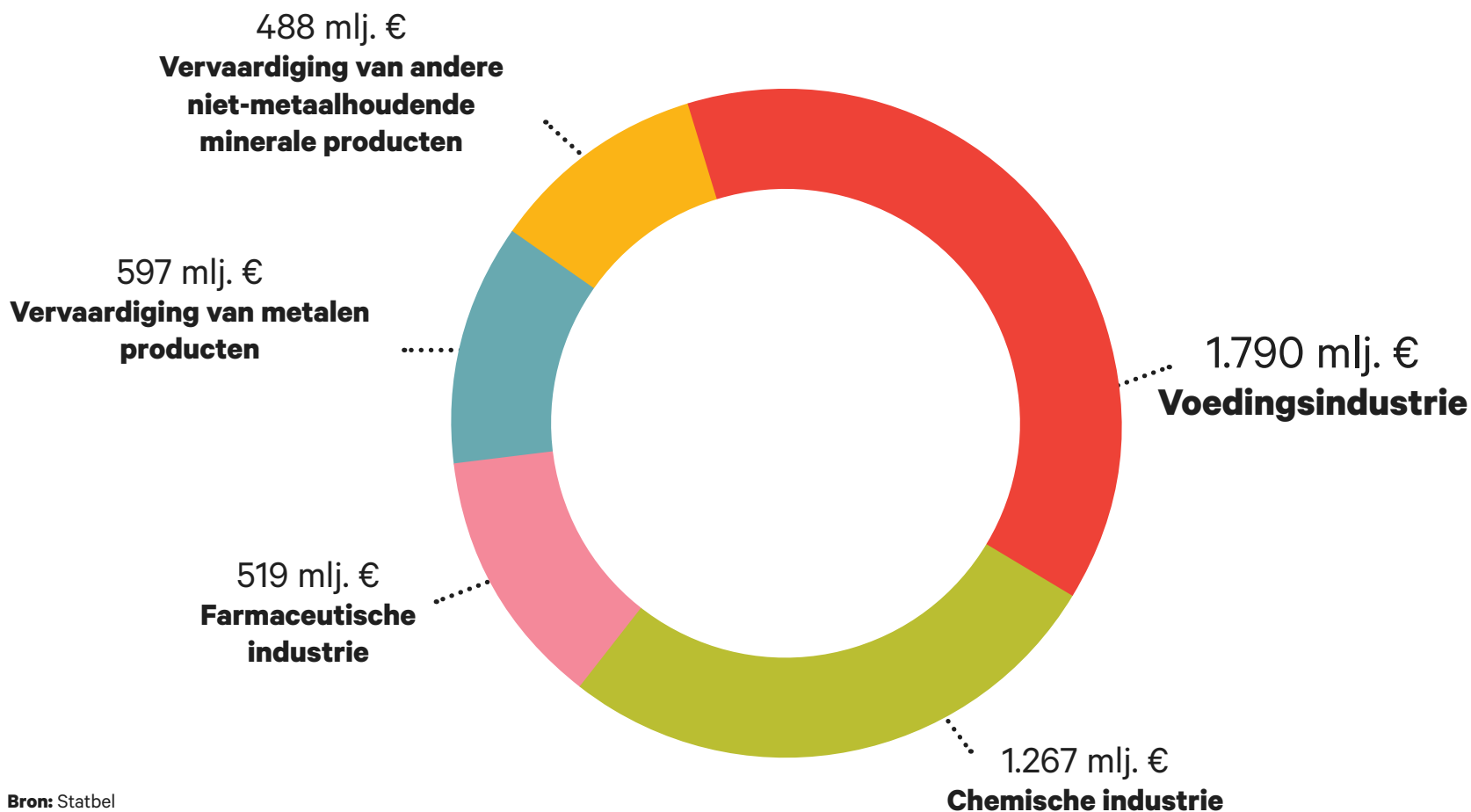
Bron: Statbel

2019: **Lead**

Fevia

De voedingsindustrie is de grootste industriële investeerder

Met 1,8 miljard euro staat ze aan de top binnen de verwerkende industrie

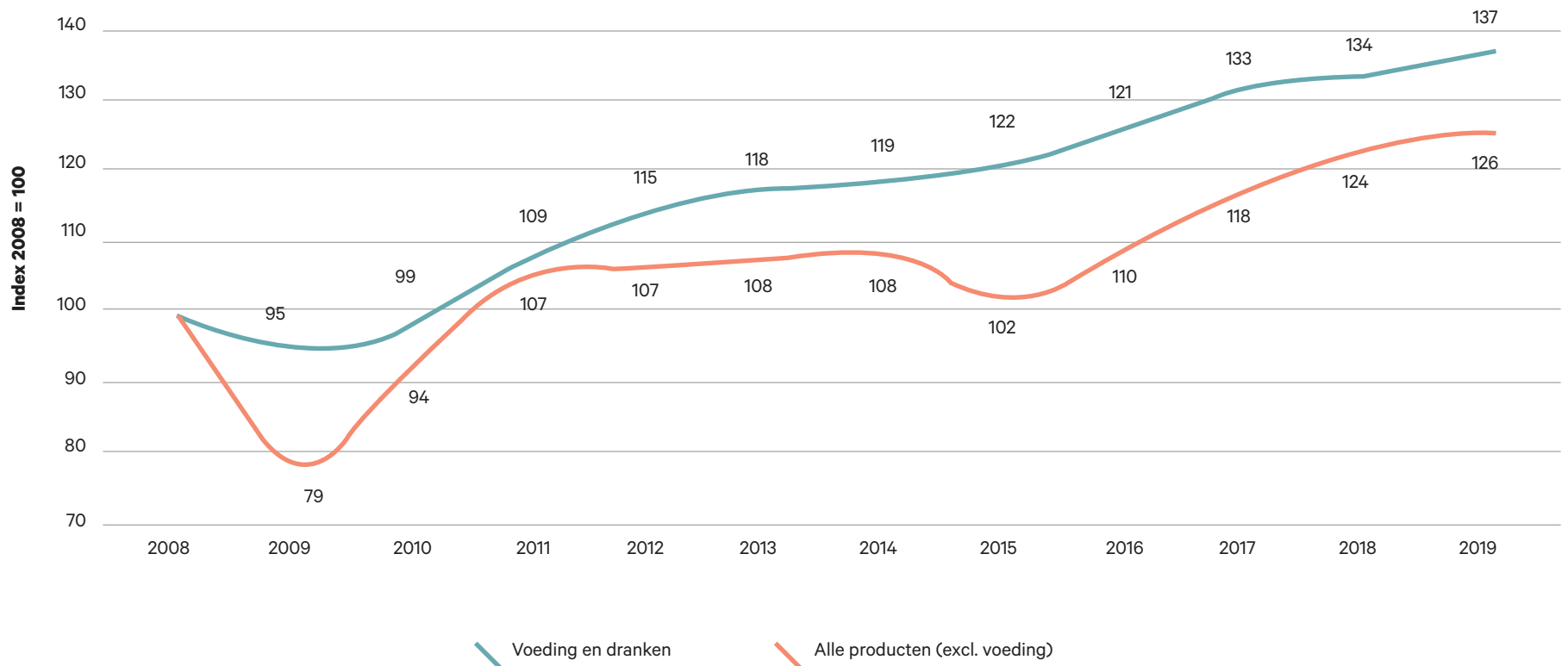
Bron: Statbel

— 2019: Lead

De export van voeding neemt sterk toe tot 27 miljard euro

De groei (+2,5%) steekt de rest van de Belgische producten voorbij (+1,9%)

Bron: BNB, eigen berekeningen

2019: **Lead**

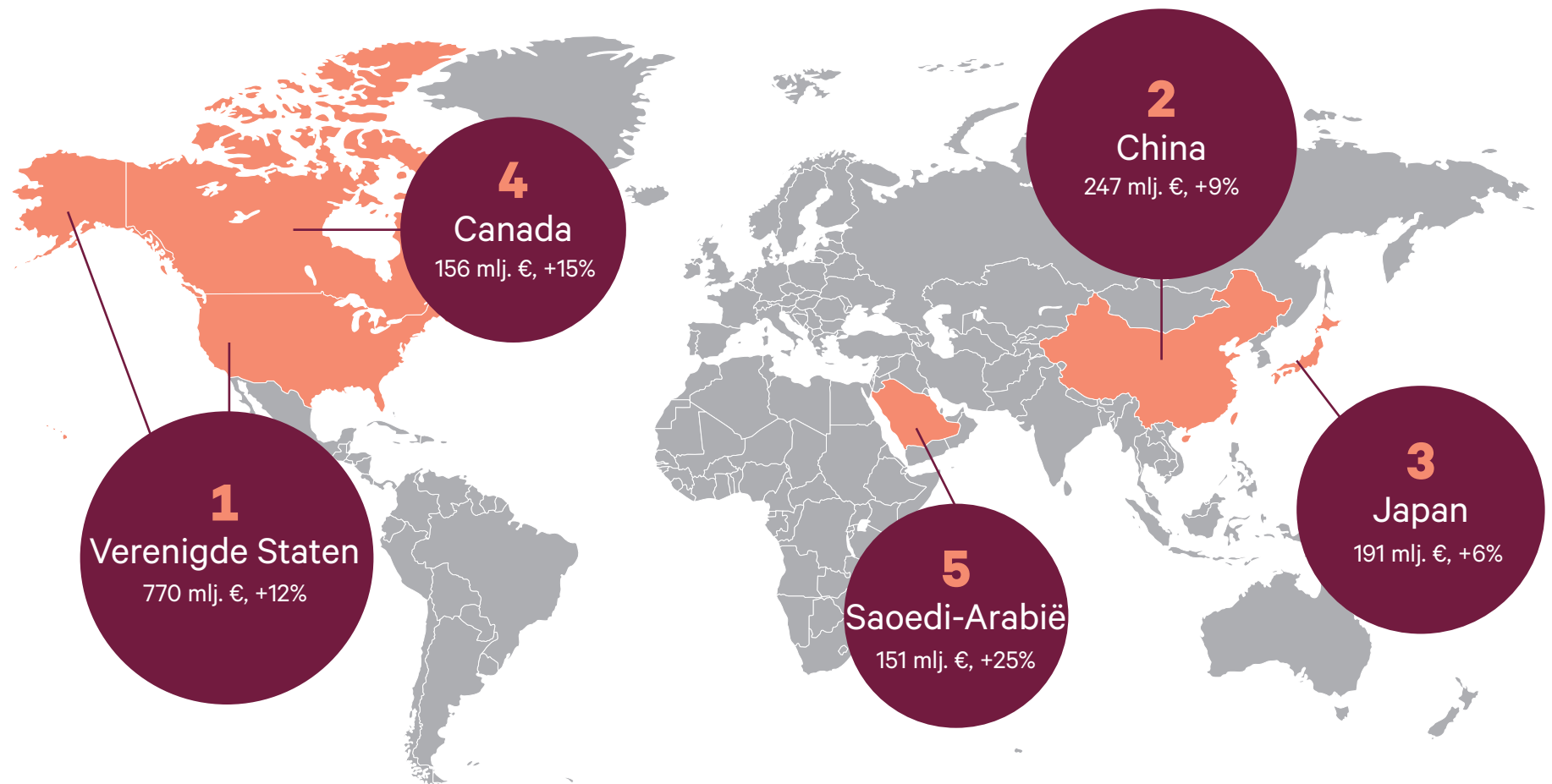
We exporteren nog steeds het
meest naar onze buurlanden
Maar hun relatief aandeel neemt af

— 2019: Lead

De verre uitvoer neemt enorm toe

Met een sterke stijging in 2019 (+8,3%)

We voeren heel wat verschillende producten uit

	 Zuivelproducten	 Dranken	 Groenten- en fruitbereidingen	 Vlees	 Bereidingen op basis van graan
Export 2019	3.378 mlj. €	3.076 mlj. €	2.993 mlj. €	2.992 mlj. €	2.891 mlj. €
Verdeling 2019	12,5%	11,4%	11,1%	11,1%	10,7%
Evolutie 2019 t.o.v. 2018	-2%	10%	11%	-1%	1%

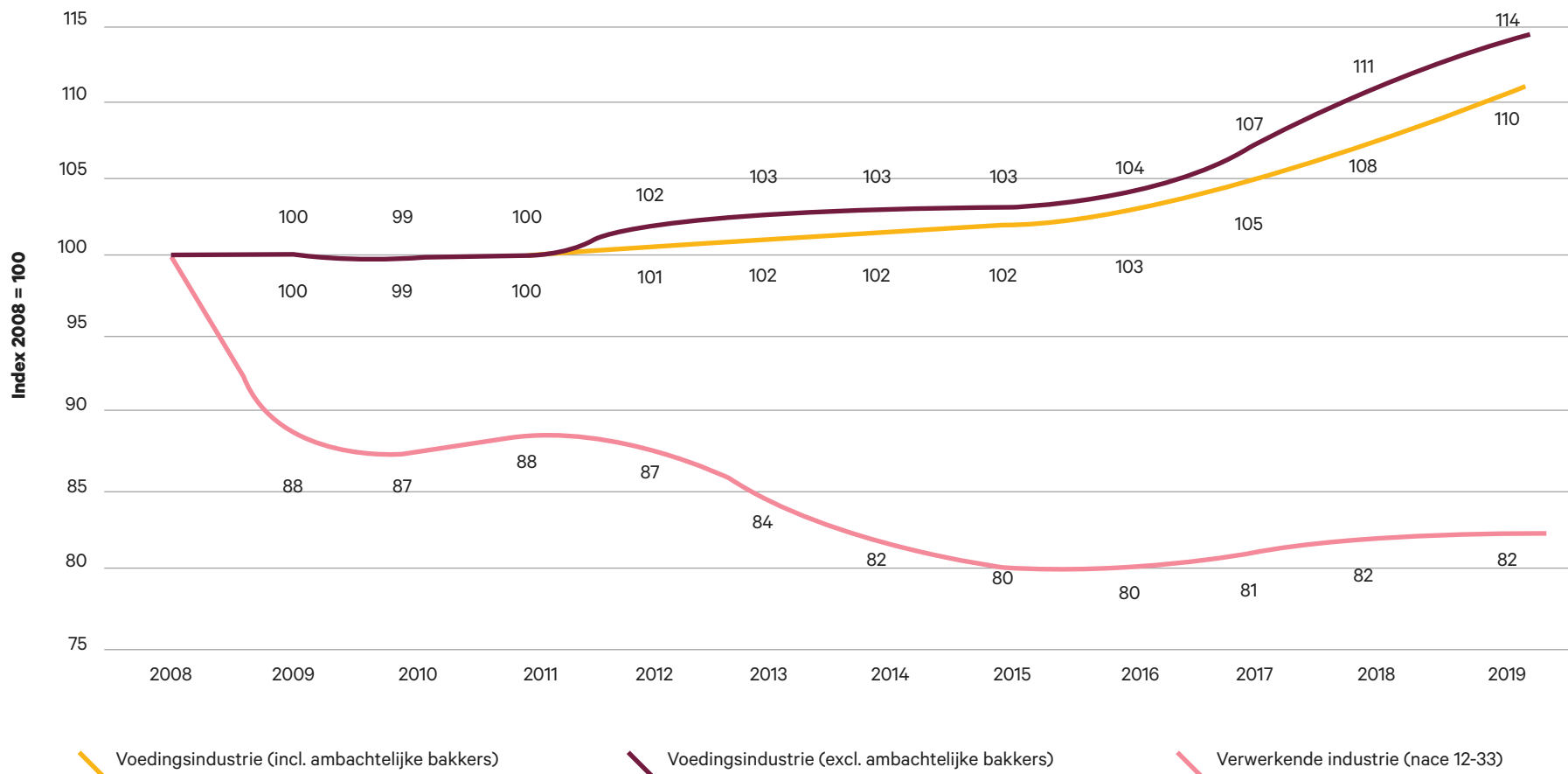
	 Cacao- en bereidingen ervan	 Groenten	 Bereidingen diverse voedingsmiddelen	 Oliën en vetten	 Suiker- en suikerwerk
Export 2019	2.376 mlj. €	2.053 mlj. €	1.656 mlj. €	1.384 mlj. €	1.067 mlj. €
Verdeling 2019	8,8%	7,6%	6,1%	5,1%	4,0%
Evolutie 2019 t.o.v. 2018	6%	2%	1%	-4%	-4%

	 Meel en mout	 Vlees- en visbereidingen	 Bereidingen van graan	 Vis	 Koffie
Export 2019	1.005 mlj. €	909 mlj. €	446 mlj. €	421 mlj. €	341 mlj. €
Verdeling 2019	3,7%	3,4%	1,7%	1,6%	1,3%
Evolutie 2019 t.o.v. 2018	6%	6%	12%	-1%	8%

— 2019: **Lead**

De groei van de werkgelegenheid zet zich voort

De Belgische voedingsindustrie zorgt voor 94.631 (in hoofdzaak voltijdse) jobs (+2%)

Bron: RSZ-statistieken

2019: **Lead**

2020:

Care

Als essentiële sector zorgde de voedingsindustrie ervoor dat ook tijdens de coronacrisis iedereen kon blijven eten en drinken. Met dank aan de vele #FoodHeroes bleef de voedselbevoorrading gewaarborgd. Onze bedrijven zorgden ervoor dat zij in veilige werkomstandigheden aan de slag konden blijven en deden daarvoor heel wat investeringen. Maar de crisis raakte onze sector zwaar door het stilvallen van horeca, foodservice, events, toerisme, reizen en export...

De voedingsindustrie, een essentiële sector die ook in de coronacrisis bleef zorgen voor de Belgische consumenten en voor haar eigen Food Heroes... en die nu zelf verdere ondersteuning verdient!

CARE for CONSUMERS:

de voedingsindustrie zorgde ervoor dat de voedselbevoorrading verzekerd bleef

CARE for COMPANIES:

veel voedingsbedrijven zijn zwaar getroffen en verdienen de nodige steunmaatregelen

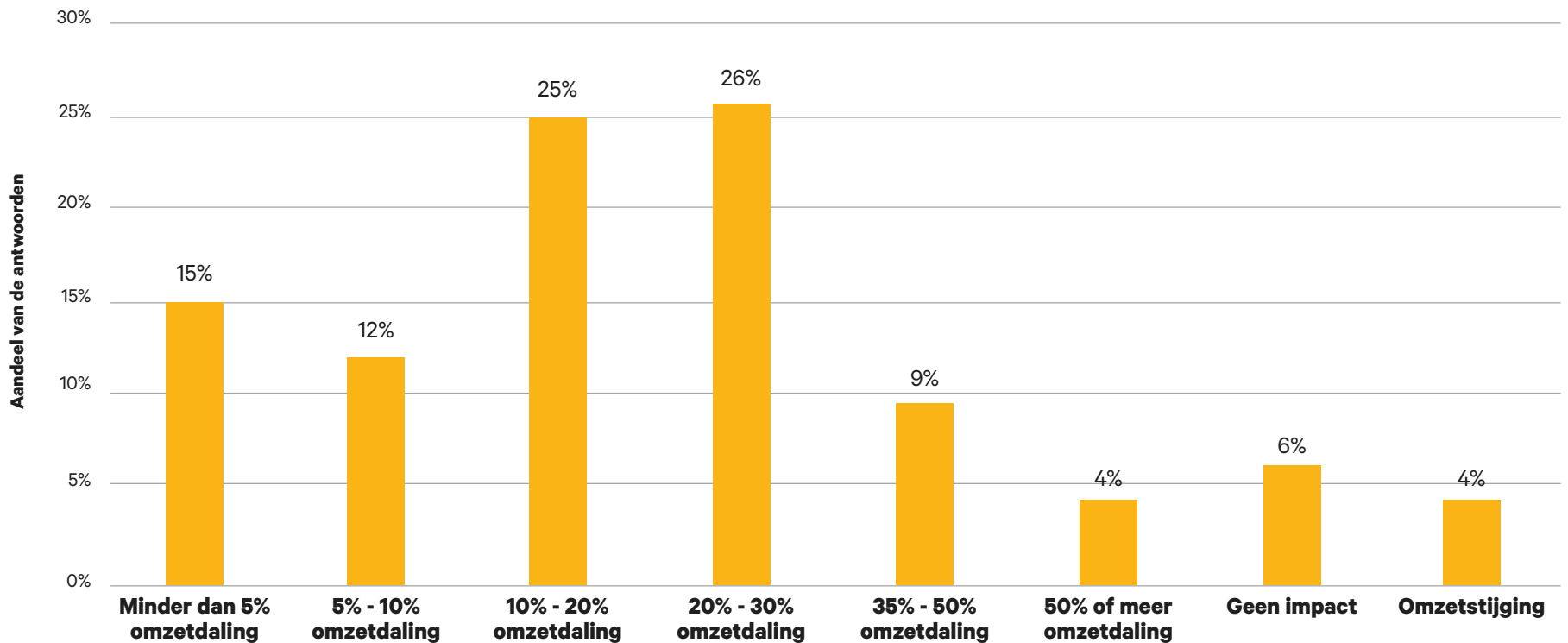

CARE for FOOD HEROES:

onze #FoodHeroes bleven op post, onder meer dankzij de investeringen in voorzorgsmaatregelen van onze voedingsbedrijven

De meeste voedingsbedrijven verwachten voor 2020 een omzetsdaling tussen 10% en 35%

Welke impact had coronacrisis op de omzet van onze voedingsbedrijven?

Bron: Fevia enquête eind juni

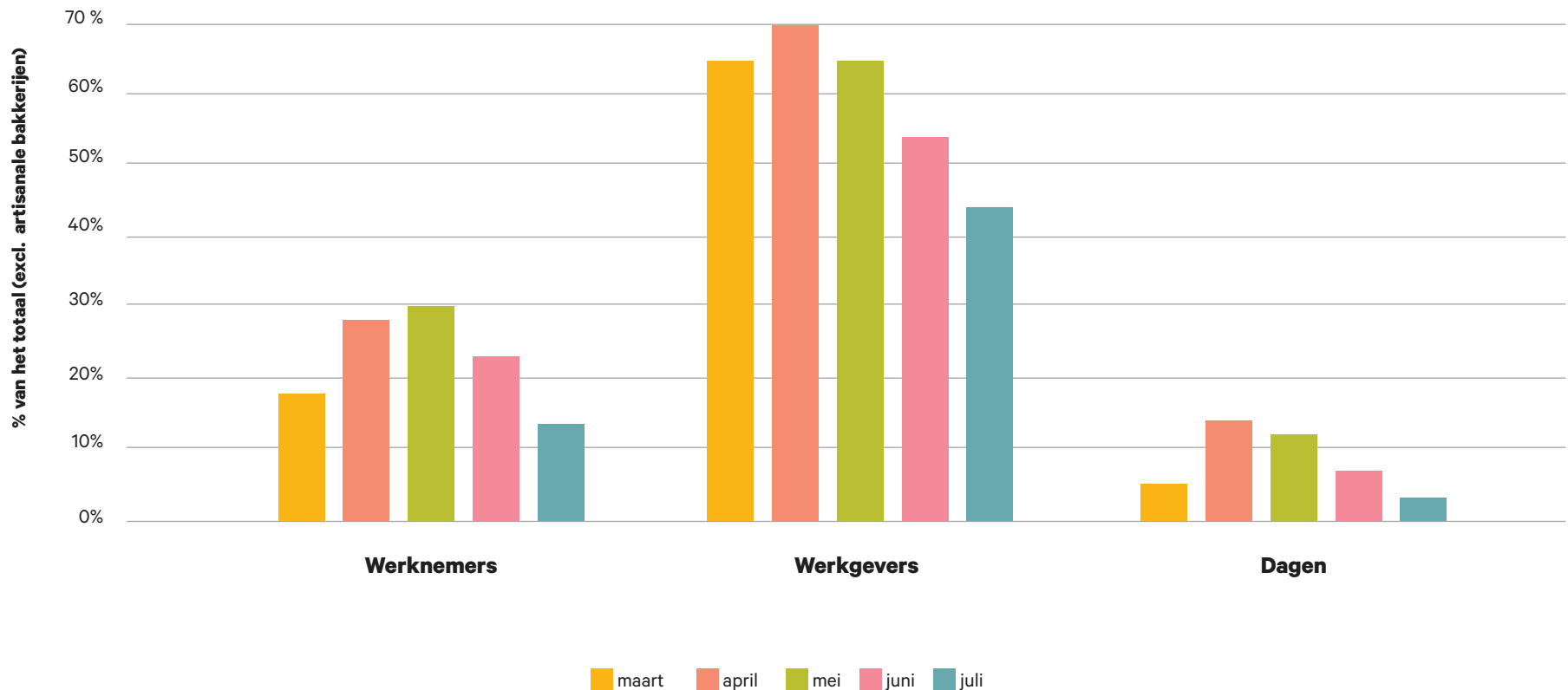
— 2020: Care

Fevia

Veel bedrijven namen hun toevlucht tot tijdelijke werkloosheid, voor gemiddeld 30% van de werknemers

Meldingen van tijdelijke werkloosheid door de coronacrisis

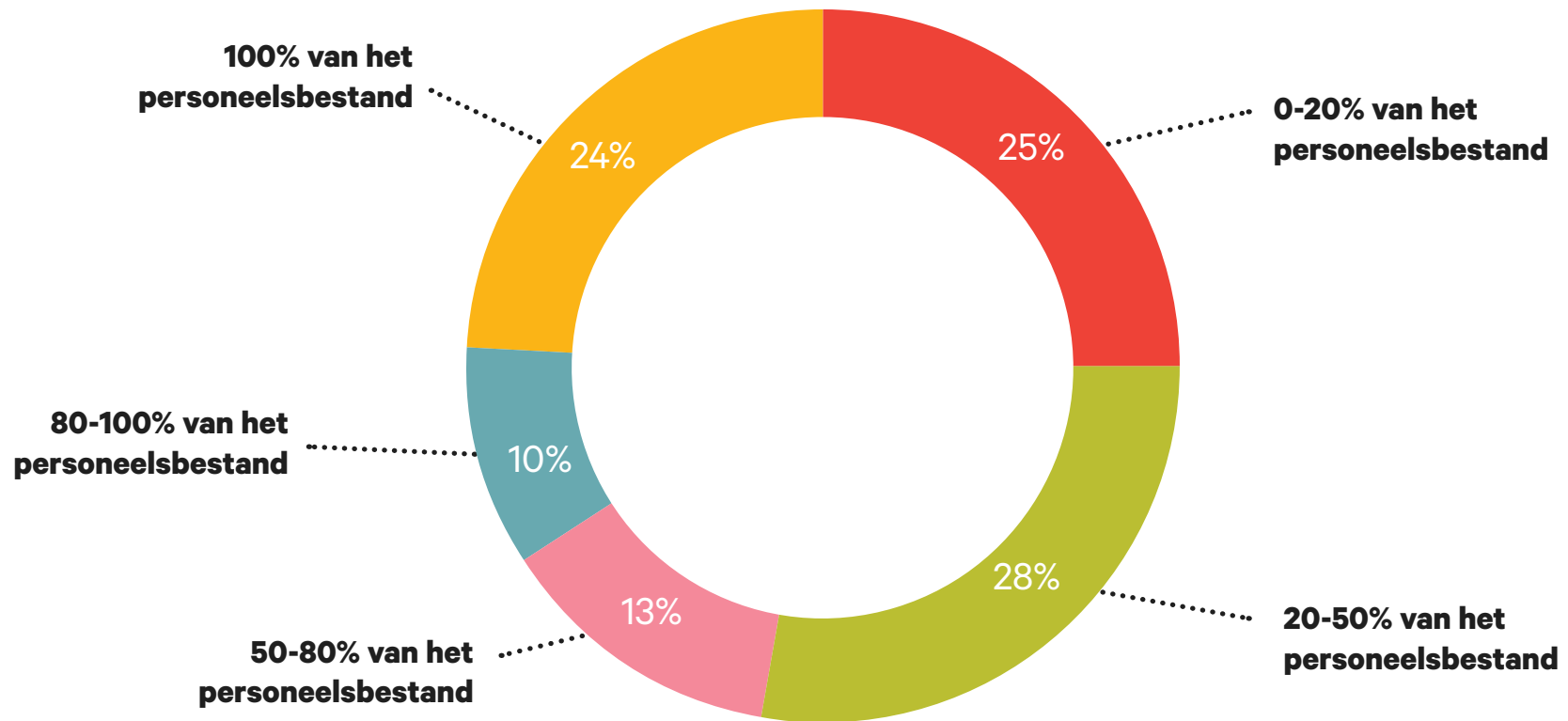
Bron: RSZ

2020: Care

Fevia

Eén bedrijf op twee plaatste meer dan de helft van haar personeel op tijdelijke werkloosheid

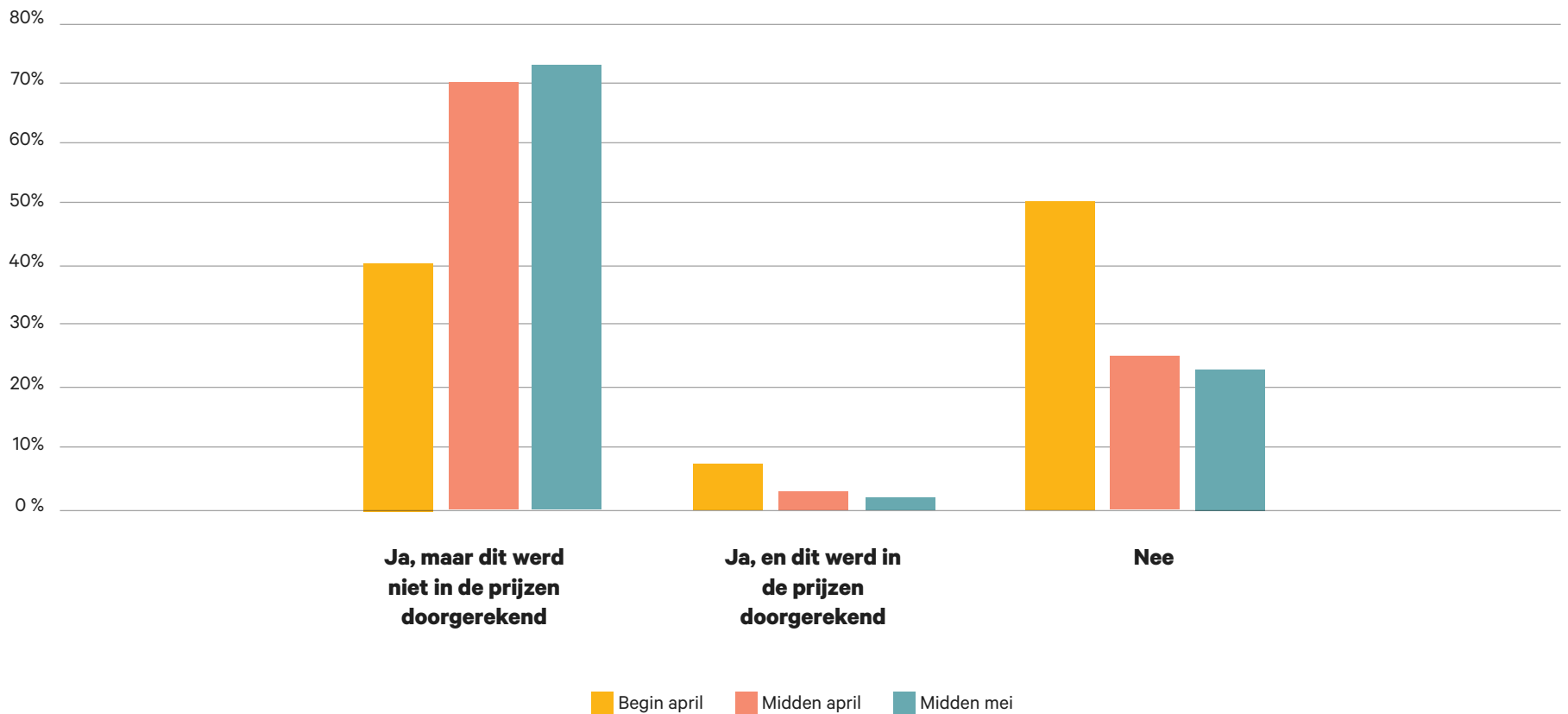
Voor hoeveel werknemers vroeg je een tijdelijke werkloosheid aan?

Bron: Fevia enquête midden mei

2020: Care

De voedselvoorziening bleef verzekerd, zonder de meerkosten door te rekenen Stegen de productiekosten van onze voedingsbedrijven?

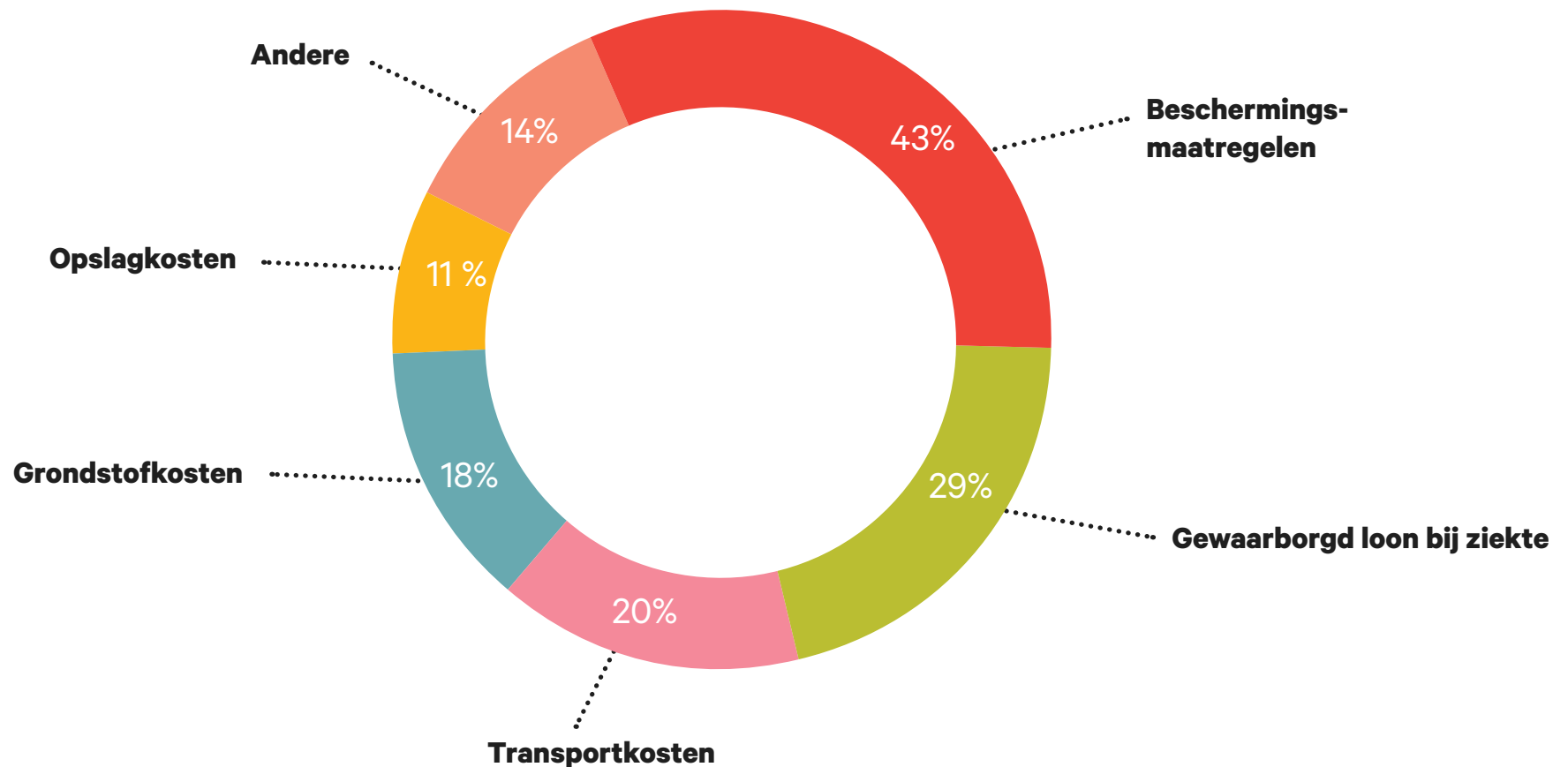
Bron: Fevia enquêtes

2020: Care

Fevia

De beschermingsmaatregelen wegen door op de productiekosten

Wat waren de redenen voor een stijging van de productiekosten?

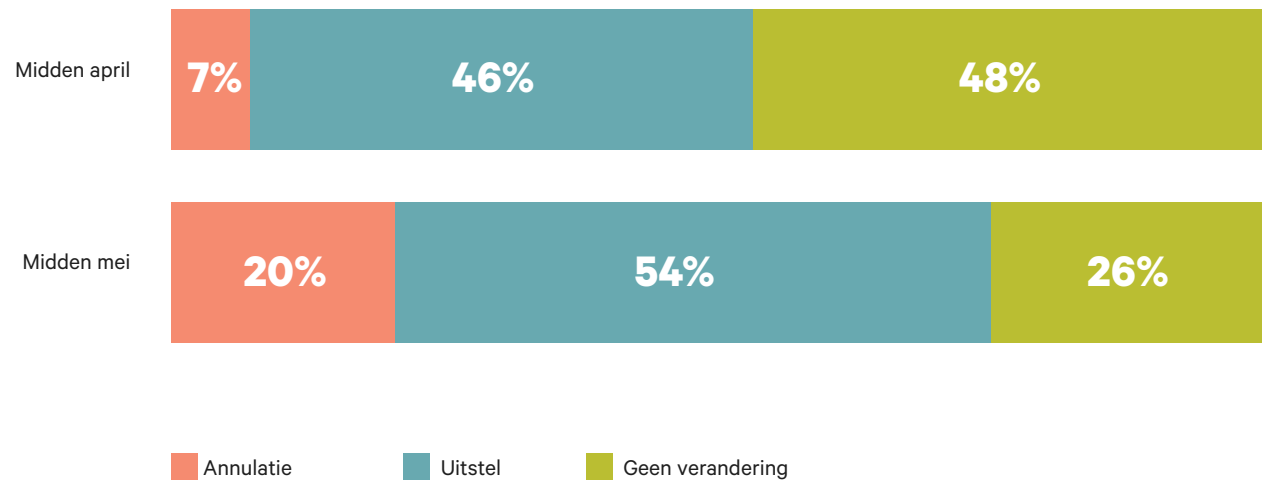

Bron: Fevia enquête midden mei

— 2020: Care

Eén derde van de bedrijven ervaarde liquiditeitsproblemen en bedrijven focussen op het heden

In welke mate wijzigden voedingsbedrijven hun investeringsplannen tijdens de coronacrisis?

Bron: Fevia enquête midden mei

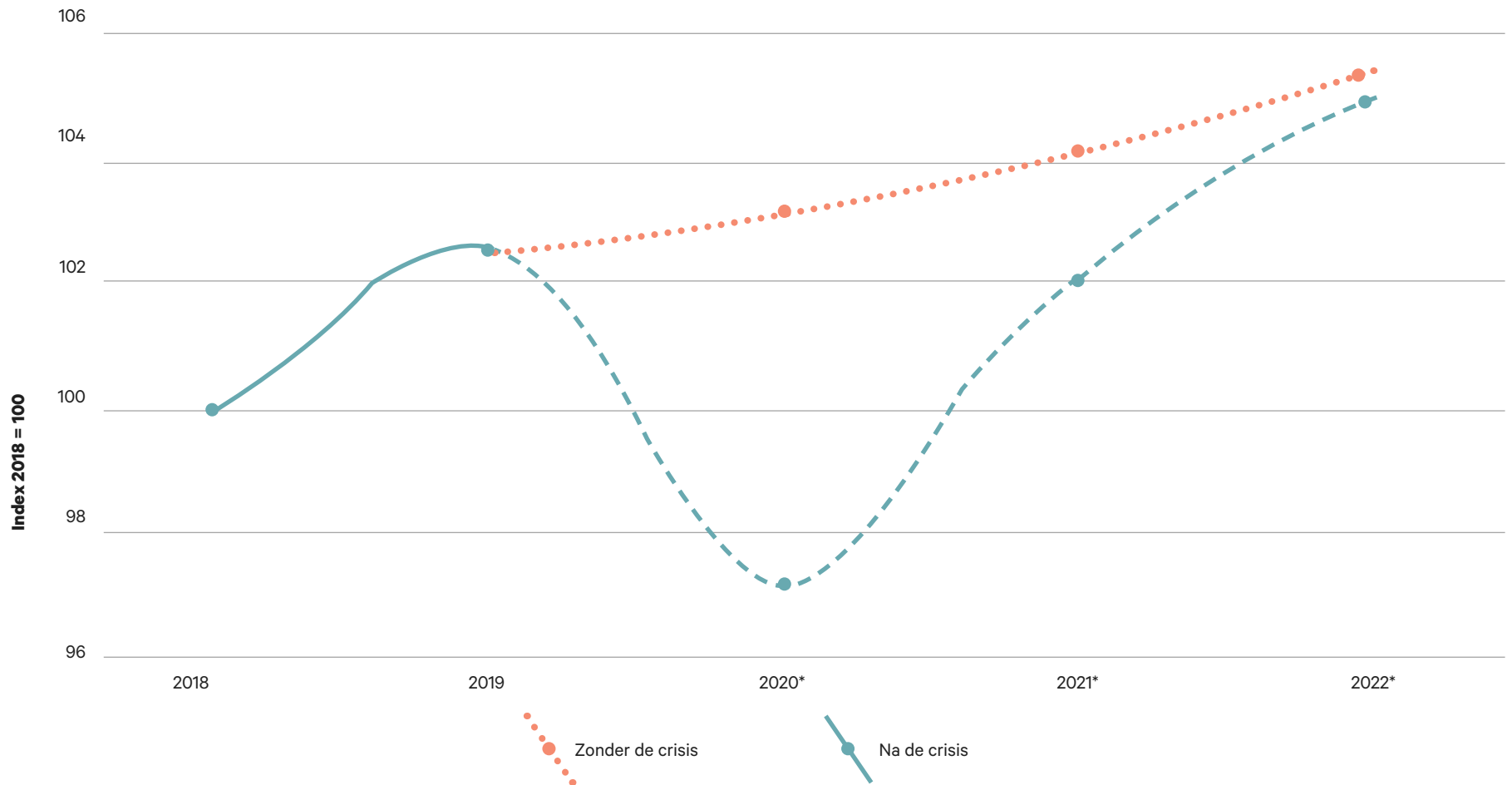
2021-2022:

Ambition

De voedingsindustrie heeft het potentieel en de ambitie om bij te dragen aan een economische relance, maar rekt daarvoor op de samenwerking met en ondersteuning door de nieuwe federale regering. **Concreet stellen we de nieuwe federale regering 7 hefboomen voor** om de voedingsindustrie, en dus ook de Belgische economie, te herlanceren. We gaan graag in verder overleg over onze recepten om de samen te curve om te draaien.

Onze ambitie: laten we samen de curve omdraaien en aanknopen met economisch herstel

Hoe had de omzet van de voedingsindustrie kunnen groeien zonder de crisis en wat kunnen we nog realiseren door de curve om te draaien?

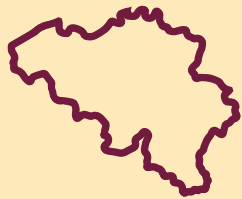

*Prognoses op basis van Fevia enquêtes

— 2021-2022: **Ambition**

Ons relanceplan met 7 hefboomen

Het relanceplan van de voedingsindustrie bestaat uit 3 x 3 recepten om de Belgische markt te versterken, internationale handel te ontwikkelen en de Food Heroes (van morgen) te steunen. Op basis van dat plan stellen we aan de nieuwe federale regering 7 concrete hefboomen voor om de curve om te draaien.

1 Samen de grens-aankopen een halt toeroepen

2 Eerlijke spelregels voor alle spelers in de agro-voedingsketen

3 Slim investeren in de circulaire economie, in overleg met de sector

4 Protectionisme bestrijden, in Europa en in de wereld

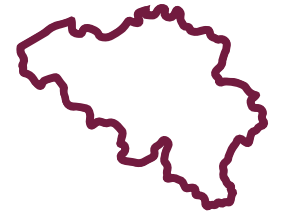
5 De kansen van Europese handel optimaal benutten

6 Ons internationaal imago versterken (met food.be)

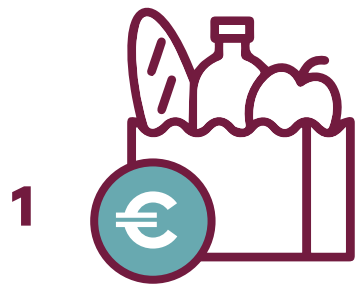

7 Een aangepast federaal kader om de in- en doorstroom van broodnodige technische en wetenschappelijke profielen in en naar onze sector te versterken

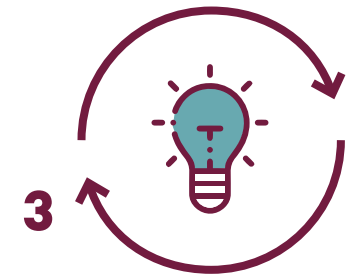
De Belgische markt versterken

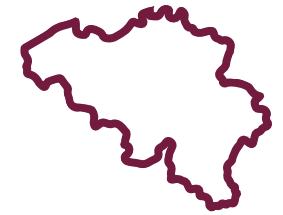
Samen de grens-
aankopen een halt
toeroepen

Eerlijke spelregels
voor alle spelers in de
agro-voedingsketen

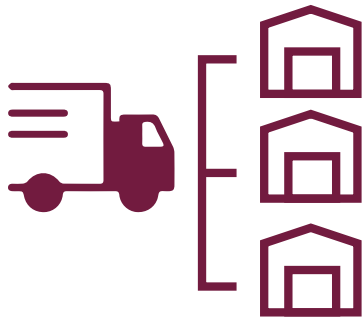

Slim investeren in de
circulaire economie, in
overleg met de sector

De Belgische markt versterken = jobs in ons land houden en creëren

Bijna een half miljoen jobs zijn gelinkt aan de voedingsindustrie

111.000
Rechtstreeks
gelinkte leveranciers

95.000
Voedings-
industrie

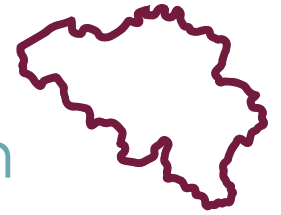
230.000
• Voedingszaken
• Restaurants/cafés

Bronnen: FPB, RSZ, eigen berekeningen

— 2021-2022: **Ambition**

Fevia

Samen de grensaankopen een halt toeroepen

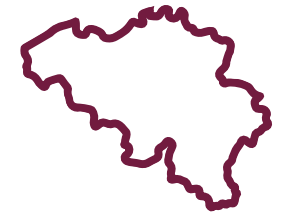

Waarom is dit belangrijk?

In 2019 zorgden de grensaankopen voor voeding en dranken ervoor dat de Belgische economie liefst 850 miljoen euro aan omzet verloor. Dat komt overeen met 1.500 banen in de agrovoeding sector die niet werden gecreëerd en 170 miljoen euro aan inkomsten die de overheid verloor.

Wat vragen we concreet van de nieuwe federale regering?

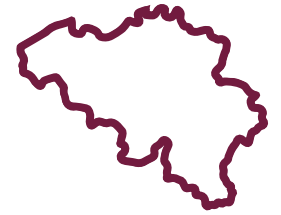
Een engagement om samen de problematiek van de grensaankopen aan te pakken door ze in kaart te brengen, te objectiveren en oplossingen te vinden.

Lasagne aan bijdragen en taksen ≠ de Belgische markt versterken (para-) Fiscaliteit op de voedingsindustrie in 2018

Totaal	6.888 mlj. €
BTW op voeding en dranken (excl. horeca)	2.190 mlj. €
Bijdrage werkgevers RSZ	1.472 mlj. €
Bijdrage werknemers RSZ	476 mlj. €
Bedrijfsvoorheffing	705 mlj. €
Belasting op winst	396 mlj. €
Accijnzen op dranken	978 mlj. €
Verpakkingsheffing	352 mlj. €
Kilometerheffing	135 mlj. €
Meerkosten elektriciteit	78 mlj. €
Heffingen water	29 mlj. €
Groene Punt	77 mlj. €

Bronnen: RSZ, NBB, FOD Financiën, CREG, Viapass, eigen berekeningen

Eerlijke spelregels voor alle spelers in de agro-voedingsketen

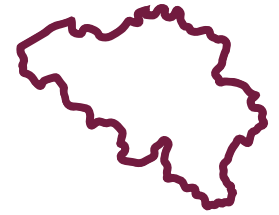
Waarom is dit belangrijk?

96% van de Europese voedingsbedrijven kreeg al eens te maken met oneerlijke handelspraktijken. Meer evenwicht in de commerciële relaties binnen de voedingsketen leidt tot eerlijke handelspraktijken en meer efficiëntie. Dat komt ook kleinere producenten en de consumenten ten goede. En het zorgt voor correcte prijzen, leefbare marges, kwalitatieve en diverse voeding en duurzaamheid in de keten.

Wat vragen we concreet van de nieuwe federale regering?

We pleiten voor een correcte uitvoering van de UTP (Unfair Trading Practices) richtlijn op maat van de Belgische situatie:

- Met een gelijke bescherming voor alle producenten/leveranciers, ongeacht hun omvang. Dus geen beperking tot een (globaal, genivelleerd) omzetplafond.
- Ook alle retail allianties moeten onder het toepassingsgebied van de verboden handelspraktijken vallen: zowel de allianties die gezamenlijk aankopen als zij die gezamenlijk onderhandelen.
- Met een betere omkadering van 'de-listing' praktijken en een verbod van elke vorm van de-listing als represaille of drukkingsmaatregel.

Slim investeren in de circulaire economie, in overleg met de sector

Waarom is dit belangrijk?

De circulaire economie is voor de voedingsindustrie een hefboom om efficiënter te werken en antwoorden te bieden aan de uitdagingen op het vlak van klimaat en milieu.

Wat vragen we concreet van de nieuwe federale regering?

- Betrek de voedingsindustrie bij de transitie naar de circulaire economie door nieuwe maatregelen af te stemmen op de noden van onze bedrijven.
- Maak daarbij gebruik van de (financiële) mogelijkheden die de Farm to Fork strategie biedt om voedingsbedrijven te helpen om circulair te ondernemen.
- Zorg voor een coherente aanpak op de verschillende beleidsniveaus zodat de voedingssector kan evolueren richting meer circulariteit maar tegelijk competitief blijft en haar blik op de wereld behoudt.

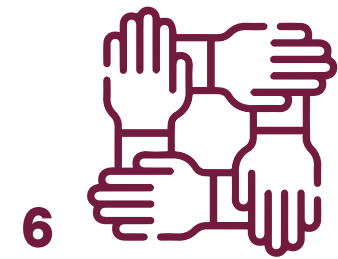
Ontwikkelen van de internationale handel

Protectionisme
bestrijden, in Europa
en in de wereld

De kansen van
Europese handel
optimaal benutten

Ons internationaal
imago versterken
(met food.be)

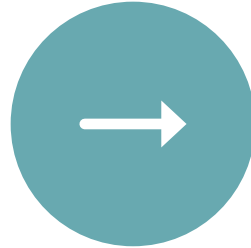

Ontwikkelen van de internationale handel

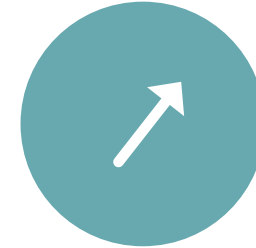
Brexit = mogelijke handelstarieven vanaf 2021

- Op 85% van onze export van voeding en dranken naar het Verenigd Koninkrijk
- Gemiddeld 18%
- Kostprijs: 321 miljoen euro (op 2,1 miljard export)

Interne Europese markt

- 75 % van de export binnen de EU-27
- 20,2 miljard euro

Verre export

- 17% buiten EU-28
- 2 van de top 3 landen bevinden zich in Azië

Protectionisme bestrijden, in Europa en in de wereld

Waarom is dit belangrijk?

- Export is de motor van de groei van de Belgische voedingsindustrie en essentieel voor haar duurzame verankering als grootste industriële werkgever en investeerder in België. De verre export kent de grootste groei (8,3%).
- Ambitieuze handelsakkoorden stimuleren deze groei, zoals de groeicijfers naar Canada (+15% sinds CETA) en Japan (+6% sinds EPA) aantonen. Bovendien beschermen ze onze bedrijven tegen protectionisme, zoals bijvoorbeeld tegen ongegronde anti-dumpingmaatregelen.

Wat vragen we concreet van de nieuwe federale regering?

- Steun voor gebalanceerde handelsakkoorden: ratificatie CETA, EU-Mexico, EU-Mercosur.
- Herstel van de handelsrelatie met de VS, onze belangrijkste overzeese exportbestemming. Dat kan onder andere door verzoening in het Airbus-Boeing conflict.
- Brexit: streef naar een economisch partnerschap dat de vlotte handel in voeding en dranken met het VK in stand houdt én een level playing field garandeert (tariefvrije en quotavrije handel, eenvoudige oorsprongsregels, bilaterale en multilaterale cumulatie, douanevereenvoudigingen, gebruiksvriendelijke IT-systemen, ...). Blijf voor bedrijven de nodige operationele steun bij Douane en FAVV voorzien.

De kansen van Europese handel optimaal benutten

Waarom is dit belangrijk?

75% van onze export gaat naar de EU27. Herstel van de intracommunautaire handel en strategische inzet van de Europese fondsen helpen onze bedrijven terug op peil te komen.

Wat vragen we concreet van de nieuwe federale regering?

- Zorg voor een volledige normalisatie van het vrij verkeer van personen en goederen.
- Bestrijdt protectionisme ook binnen Europa, zoals de verplichte oorsprongsetikettering in Frankrijk.
- Maak de fondsen van Next Generation EU toegankelijk voor voedingsbedrijven, met name voor exporterende kmo's.
- Betrek de voedingsindustrie bij het opstellen van het Belgische nationale Recovery & Resilience Plan.

Ons internationaal imago versterken (met food.be)

Waarom is dit belangrijk?

Een sterk internationaal imago van Belgische voeding en dranken stimuleert de vraag naar onze producten en versterkt ook het imago van België in het buitenland.

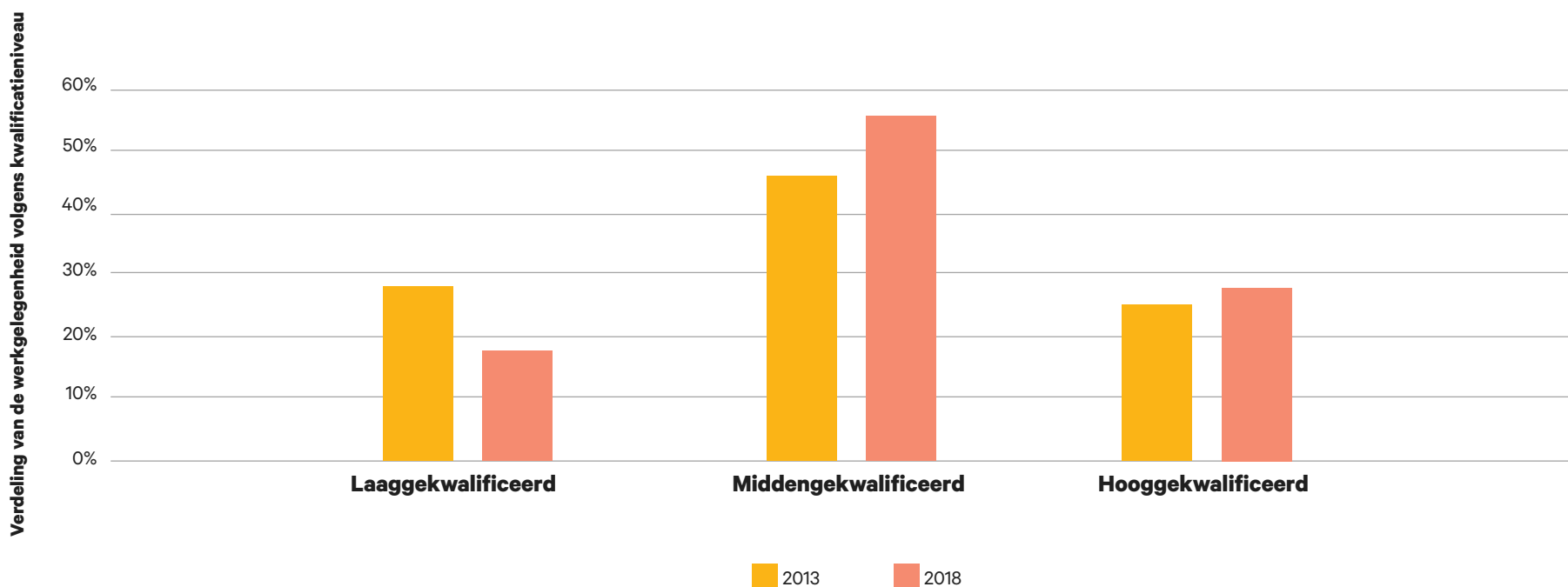
Wat vragen we concreet van de nieuwe federale regering?

- Houdt rekening met de impact van beleid op ons internationaal imago en versterk onze boodschap dat Belgische voedingsbedrijven “up and running” en “open for business” zijn.
- Ondersteun onze food.be promotieacties tijdens staatsbezoeken en handelsmissies: de kwaliteit, diversiteit en het innovatief karakter van onze voeding en dranken zijn hét Belgische visitekaartje.
- Promoot www.food.be nationaal en internationaal als dé referentiesite voor Belgische voeding en dranken.

Steun bieden aan de #FoodHeroes (van morgen)

De sector investeert fors in het aantrekken, opleiden en omscholen van talenten in het kader van digitalisering en robotisering. In 2019 werd het loopbaanfonds van de voedingsindustrie in het leven geroepen. Deze inspanning blijft belangrijk en wordt verdergezet.

Bron: Eurostat - EFT

Een aangepast federaal kader om de in- en doorstroom van broodnodige technische en wetenschappelijke profielen in en naar onze sector te versterken

Waarom is dit belangrijk?

- Sommige bedrijven zullen moeten herstructureren, reorganiseren en hun personeelsbestand inkrimpen.
- Tegelijkertijd blijft de nood aan technisch en wetenschappelijk geschoold personeel nog steeds aanwezig in onze voedingsbedrijven.
- Het wordt dan ook extra belangrijk om in te zetten op instroom en doorstroom binnen de sector en vanuit andere sectoren.

Een aangepast federaal kader om de in- en doorstroom van broodnodige technische en wetenschappelijke profielen in en naar onze sector te versterken

Wat vragen we concreet van de nieuwe federale regering?

In het kader van de in/doorstroom van broodnodige technische en wetenschappelijke profielen in/naar onze sector, het federale regelgevende kader aanpassen en optimaliseren:

- Inzetten op opleiding, activering en transitie tijdens de opzegperiode door aanpassing en uitvoering van art. 19ter van de wet 3 juli 1978 (hervorming en activering opzeg i.k.v. eenheidsstatuut arbeiders-bedienden)
- Meer aandacht voor inzetbaarheid, heroriëntering en transitie in plaats van voor pure financiële compensatie bij herstructureringen.
- Vereenvoudiging en aanpassing van het regelgevend kader om werkzoekenden, zowel werknemers als werklozen, via opleiding, transitie- en instroomtrajecten naar de opportuniteiten in onze sector te leiden.

Onze ambitie:

#ReverseTheCurve, dankzij deze 7 hefboomen!

1 Samen de grens-aankopen een halt toeroepen

2 Eerlijke spelregels voor alle spelers in de agro-voedingsketen

3 Slim investeren in de circulaire economie, in overleg met de sector

4 Protectionisme bestrijden, in Europa en in de wereld

5 De kansen van Europese handel optimaal benutten

6 Ons internationaal imago versterken (met food.be)

7 Een aangepast federaal kader om de in- en doorstroom van broodnodige technische en wetenschappelijke profielen in en naar onze sector te versterken

food.be

Small country. Great food.

'Food.be – Small country. Great food.' is the promotional brand created by Fevia, the Belgian food and drink federation. Discover the quality, diversity and innovation of more than 1.200 Belgian food and drink companies on food.be